

2017 m. gruodžio 4 d.

Per 2017 m. tris ketvirčius draudimo rinka vis dar sparčiai augo, o draudimo įmokos viršijo 580 mln. Eur. Rinkos augimą lėmė ne gyvybės draudimo sektorius, nuo metų pradžios tolygiai augęs 20 proc. augimo tempu. Sektoriuje tradiciškai sparčiausiai didėjo transporto priemonių draudimo grupių įmokos. Gyvybės draudimo rinkoje per devynis šių metų mėnesius pasirašytos įmokos buvo beveik 8 proc. didesnės nei per atitinkamą praėjusių metų laikotarpį. Dideliu tempu – 19,4 proc. – augo ir draudikų draudėjams, apdraustiesiems ir naudos gavėjams išmokėtos sumos pagal gyvybės bei ne gyvybės draudžiamuosius įvykius.

Draudimo įmonių ikimokestinis pelnas per devynis šių metų mėnesius viršijo 24 mln. eurų. Gyvybės draudimo įmonės uždirbo didžiąją dalį visos rinkos pelno – 17 mln. Eur, ne gyvybės draudimo įmonių pelnas kuklesnis – 7 mln. Eur. Pelningai dirbo visos gyvybės ir dvi ne gyvybės draudimo įmonės. Ne gyvybės draudimo įmonių bendrą rezultatą – pelną – nulėmė dviejų įmonių pelninga veikla, kitų dviejų įmonių, kuriose tebevyksta verslo pertvarkymo procesai, veikla buvo nuostolinga, tačiau, palyginti su praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu, šių įmonių patiriamas nuostolis sumažėjo 2,5 karto. Visos draudimo įmonės yra mokios ir tenkina teisės aktų reikalavimus dėl mokumo kapitalo normatyvų vykdymo.

Per 2017 m. tris ketvirčius draudimo brokerių įmonės veikė pelningai ir uždirbo 4,3 mln. Eur pelno, arba 21 proc. daugiau nei praėjusių metų atitinkamą laikotarpį.

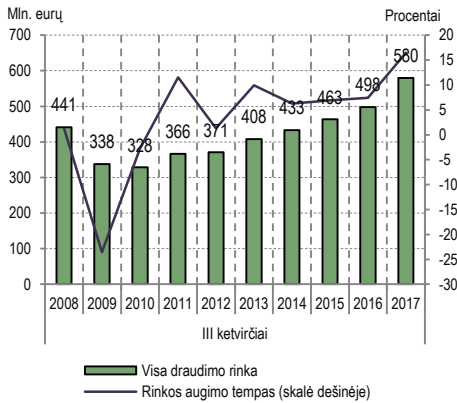
Vertinant draudimo rinkos raidos pokyčius, apibendrinama visų rinkos dalyvių veikla, vykdoma Lietuvos Respublikos teritorijoje. Vertinant finansinių ir kapitalo normatyvų vykdymą bei šių rodiklių pokyčius, apimama tik šalyje registruotų 9 draudimo įmonių (visoje jų veiklos teritorijoje) ir 97 draudimo brokerių įmonių veikla, neįskaitant filialų finansinių veiklos rezultatų ir kapitalo rodiklių, nes šių subjektų finansinę priežiūrą vykdo juos įsteigusią įmonių šalių buveinių priežiūros institucijos.

1. DRAUDIMO RINKOS TEISINĖS APLINKOS POKYČIAI

Lietuvos Respublikos Vyriausybei pateiktas derinti parengtas ir su finansų rinkos dalyviais, suinteresuotosiomis institucijomis bei kitais asmenimis intensyviai derintas Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo pakeitimo įstatymo, kuriuo siekiama perkelti 2016 m. sausio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2016/97 dėl draudimo produktų platinimo, projektas. Po šio etapo šis įstatymo projektas turėtų būti teikiamas Lietuvos Respublikos Seimui. Projektu siekiama užtikrinti, kad siūlomi draudimo produktai labiau atitiktų vartotojų interesus, o teikiamos draudimo produktų platinimo paslaugos būtų geresnės kokybės.

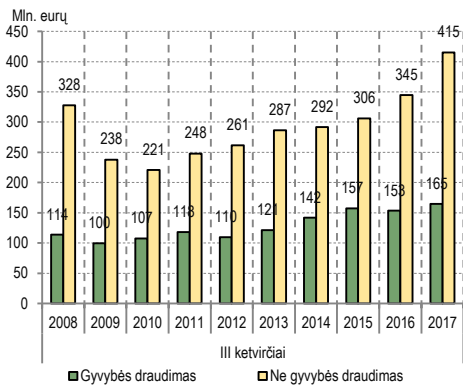
Papildytos Finansinių paslaugų reklamos gairės, patvirtintos Lietuvos banko Priežiūros tarnybos direktoriaus 2012 m. rugsėjo 5 d. sprendimu Nr. 241-75. Šios gairės papildytos tikslinant sąvokas, reklamos formos reikalavimus, reklamos ryšio priemonėmis ir paslaugų teikėjo pavadinimo pateikimo bei nuorodos į draudimo taisykles teikimo ypatumus. Gairių tikslas – paaiškinti teisės aktuose nustatytus finansinių paslaugų reklamos reikalavimus, atkreipti rinkos dalyvių dėmesį į svarbiausius finansinių paslaugų reklamos rengimo bei platinimo aspektus ir padėti jiems tinkamai įgyvendinti atitinkamų teisės aktų nuostatas.

1 pav. Visos rinkos draudimo įmokų kaita ir augimo tempas

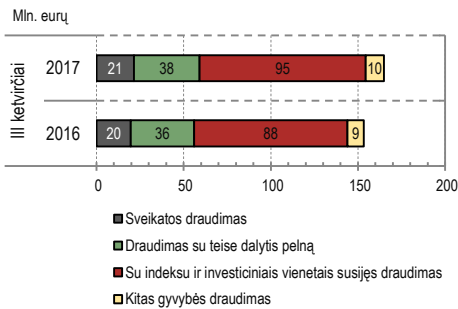
Šaltinis: Lietuvos bankas.

2 pav. Gyvybės ir ne gyvybės draudimo įmokų kaita

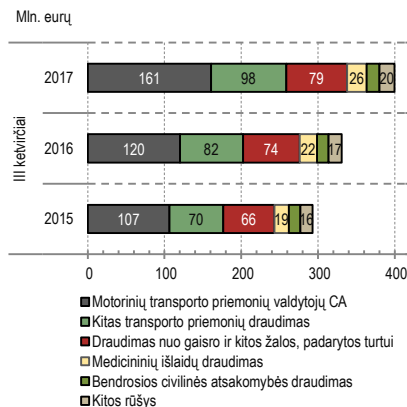
Šaltinis: Lietuvos bankas.

3 pav. Gyvybės draudimo įmokų kaita pagal rūšis

Šaltinis: Lietuvos bankas.

4 pav. Ne gyvybės draudimo įmokų kaita pagal rūšis

2. DRAUDIMO RINKOS RAIDA

Šalies rinkoje 2017 m. trečiojo ketvirčio pabaigoje draudimo paslaugas teikė 21 draudikas, iš jų 9 įmonės ir 12 kitose ES šalyse registruotų įmonių filialai. 2017 m. trečiąjį ketvirtį veiklą Lietuvoje pradėjo vykdyti Latvijoje registruotos įmonės „Balcia Insurance“ filialas, kuris perėmė dalį akcinės draudimo bendrovės „Compensa Vienna Insurance Group“ transporto draudimo portfelio. Draudimo brokerių įmonių veiklos licencijas turi 97 įmonės. Per trečiąjį ketvirtį buvo išduota viena draudimo brokerių įmonės veiklos licencija (UADBB „Draudukas“).

Draudimo įmokos ir sutartys

Draudimo rinkos augimą palaikė ne gyvybės draudimo sektorius. Per 2017 m. tris ketvirčius Lietuvoje registruotų draudimo įmonių ir kitose ES valstybėse narėse registruotų draudimo įmonių filialų, įsteigtų Lietuvoje, draudimo įmokos sudarė 580,0 mln. Eur, t. y. net 16,5 proc. daugiau nei per 2016 m. tą patį laikotarpį, ir tai buvo geriausias rezultatas per visą istoriją. Ne gyvybės draudimo įmokų suma išaugo 20,5 proc. ir sudarė 415,1 mln. Eur, gyvybės draudimo – 164,9 mln. Eur, arba beveik 7,6 proc. daugiau nei atitinkamu laikotarpiu pernai.

Nors gyvybės draudimo rinka augo, tačiau toliau mažėjo gyvybės draudimo dalis visame draudimo veiklos portfelioje – ataskaitinio laikotarpio pabaigoje gyvybės draudimo įmokų dalis sudarė 28,4 proc. ir, palyginti su 2016 m. atitinkamu laikotarpiu, sumažėjo 2,4 procentinio punkto. O ne gyvybės draudimo rinkai augant sparčiau, jos dalis visame draudimo portfelioje taip pat didėjo – ataskaitiniu laikotarpiu ne gyvybės draudimo dalis sudarė 71,6 proc. (prieš metus – 69,2 %).

Gyvybės draudimo rinką augino periodinės gyvybės draudimo įmokos – per devynis šių metų mėnesius periodinės įmokos paaugo 10,7 proc. ir sudarė 153 mln. Eur. O vienkartinės įmokos sumažėjo daugiau kaip 3 mln. Eur (20,9 %), ir nors įmokų struktūroje vienkartinės įmokos sudaro neįžymią dalį (7,2 %), tačiau jų apimtį svyravimas yra ypač nepastovus ir turi įtakos gyvybės draudimo portfelio dydžio pokyčiams. Tikėtina, kad vienkartinė gyvybės draudimo įmokų sumažėjimą visus tris šių metų ketvirčius lėmė 2017 m. sausio 1 d. įsigalioję Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo pakeitimai, kuriais nustatyta 2 000 Eur per metus pajamų suma, nuo kurios galima susigrąžinti GPM.

Didžiausios draudimo grupės – motorinių transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės (MTPVCA) – draudimo įmokos augo sparčiausiai, t. y. 34 proc., ir pasiekė 160,8 mln. Eur, o sutarčių skaičius išaugo 6,6 proc. – iki 2,25 mln. vnt. Kito transporto priemonių draudimo (kasko) apimtį augo taip pat reikšmingai – draudimo įmokos augo 19 proc. – iki 97,8 mln. Eur. Tačiau tai vienintelė grupė, kuriai buvo būdingas nežymus sutarčių kiekio mažėjimas: per ataskaitinį laikotarpį sudaryta 201 tūkšt. sutarčių, arba 4,5 proc. mažiau nei praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu. Nuosaičiai (7,2 %) augant turto draudimo įmokoms, taip pat nuosaičiai augo sudarytų sutarčių skaičius (9,5 %). Per tris šių metų ketvirčius žymiu sutarčių augimu išsiskyrė dvi draudimo rūšys: pajamų apsaugos draudimas (sudaryta 614 tūkšt. sutarčių, arba 41,9 % daugiau negu praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu) ir bendrosios civilinės atsakomybės draudimas (sudaryta 289 tūkšt. sutarčių, arba 28,5 % daugiau nei praėjusiais metais).

Vertinant pagal draudimo įmokų apimtį, šalyje registruotos draudimo įmonės vis dar užima didesnę rinkos dalį nei filialai, tačiau proporcijos pamažu kinta ne draudimo įmonių naudai. Tiek gyvybės draudimo, tiek ne gyvybės draudimo rinkose dominuoja šalyje registruotos įmonės, jų draudimo įmokų apimtį sudarė atitinkamai 58 ir 52 proc. (2016 m. – 59 ir 54 %).

Sudarytų sutarčių struktūra reikšmingai nepasikeitė – net 97,4 proc. visų sutarčių sudaryta ne gyvybės draudimo rinkoje. Vertinant galiojančių sutarčių portfelį, natūralu, kad gyvybės draudimo sutartims tenkanti dalis buvo šiek tiek didesnė ir sudarė 18,7 proc. Draudimo rinkoje galiojančių sutarčių skaičius per trečiąjį ketvirtį išaugo beveik 3,5 proc. (ne gyvybės draudimo – 4,1 %, gyvybės draudimo – 1,0 %).

Kaip jau tapo įprasta, draudimo brokerių įmonės aktyviai veikė ne gyvybės draudimo rinkoje ir sudarė 28 proc. visų ne gyvybės draudimo sutarčių, nors prieš metus, tarpininkaujant draudimo brokerių įmonėms, buvo sudaryta 29 proc., o prieš dvejus metus – 30 proc. visų ne gyvybės draudimo sutarčių.

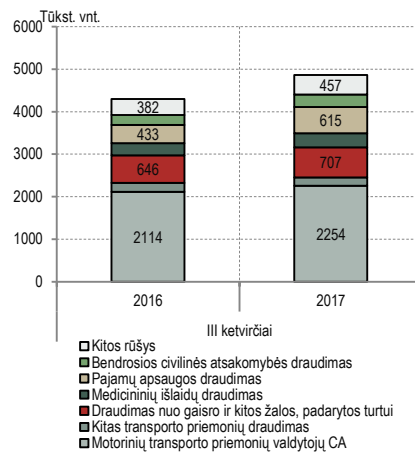
Draudimo išmokos

Draudimo rinkos išmokų apimtis neatsiliko nuo draudimo įmokų augimo – per tris ketvirčius draudimo rinkoje išmokėta 324,1 mln. Eur draudimo išmokų, arba 19,4 proc. daugiau nei prieš metus.

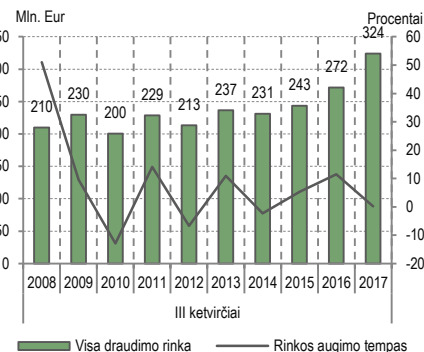
Gyvybės draudimo rinkoje per tris šių metų ketvirčius išmokėta beveik 100 mln. Eur išmokų, arba 23,3 proc. daugiau negu praėjusių metų tą patį laikotarpį. Išmokų, pasibaigus draudimo sutarties terminui, suma išaugo 32 proc. ir sudarė 33 mln. Eur. Kaip jau minėjome ankstesnėse apžvalgose, tikėtina, kad tokį išmokų bumą lėmė pasibaigusios 15 m. trukmės gyvybės draudimo sutartys, kurios buvo sudarytos 2002 m. galiojant palankesnei mokesninei aplinkai. Absoliučiaja reikšme labiausiai augo išmokos dėl gyvybės draudimo sutarčių nutraukimo ar dalies sukauptos sumos išmokėjimo – bendra išmokų suma padidėjo 10,3 mln. Eur, t. y. 22,4 proc. daugiau nei atitinkamą praėjusių metų laikotarpį. Išmokos dėl gyvybės draudimo sutarčių nutraukimo ar dalies sukauptos sumos išmokėjimo sudaro 56,2 proc. visų gyvybės draudimo išmokų ir tai yra 0,4 procentinio punkto mažiau nei prieš metus.

Ne gyvybės draudimo išmokų dalis sudarė 69,2 proc. visų išmokų. Pagal ne gyvybės draudimo sutartis išmokėta 224,1 mln. Eur, arba 18 proc. daugiau negu praėjusių metų trečiąjį ketvirtį. Beveik 67 proc. išmokų buvo sietinos su transporto priemonių draudimu. Pagal MTPVCA draudimo sutartis buvo išmokėta 17 proc. daugiau išmokų ir tai sudarė 85,7 mln. Eur. Nepaisant to, kad kasko draudimo sutarčių skaičius sumažėjo, išmokos vis dėlto išaugo 6 proc. ir sudarė 64,4 mln. Eur. Ataskaitiniu laikotarpiu reikšmingai (28,8 %) išaugo išmokos pagal turto draudimo sutartis ir sudarė 44,1 mln. Eur. Tokį augimą lėmė dalinė išmoka žuvų perdirbimo įmonei už antrąjį ketvirtį kilusį gaisrą ir didelė išmoka kiaulių auginimu užsiimančiai įmonei, kurioje buvo užfiksuotas afrikinio kiaulių maro židiny. Dėl draudžiamųjų įvykių, įvykusių pagal kitų draudimo grupių sutartis, išmokos padidėjo 139 proc. – iki 5,3 mln. Eur. Toki augimą lėmė 3 stambūs įvykiai kredito ir laidavimo draudimo sektoriuje, bendra jų išmoka sudarė 3,5 mln. Eur.

5 pav. Sudarytos draudimo sutartys

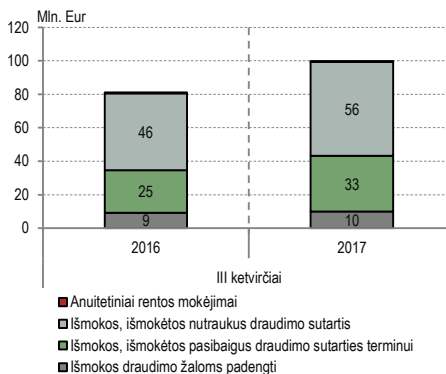

6 pav. Visos rinkos draudimo išmokų sumų kaita ir augimo tempas

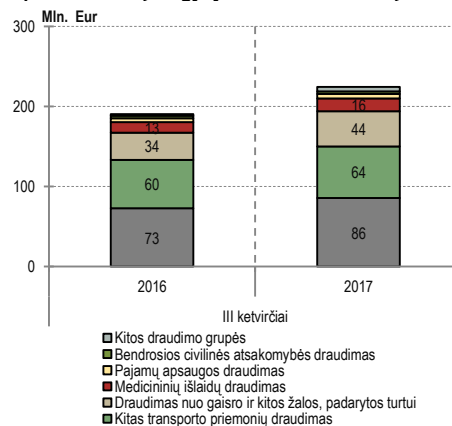
Šaltinis: Lietuvos bankas.

7 pav. Išmokėtų gyvybės draudimo sumų kaita

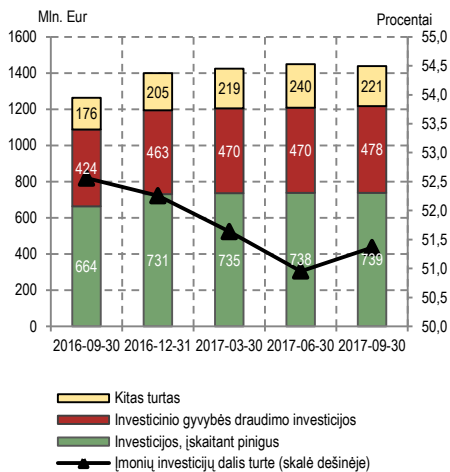
Šaltinis: Lietuvos bankas.

8 pav. Išmokėtų ne gyvybės draudimo sumų kaita

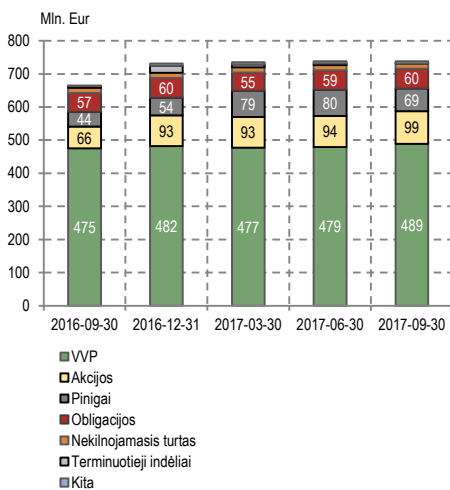
Šaltinis: Lietuvos bankas.

9 pav. Draudimo įmonių turto struktūra

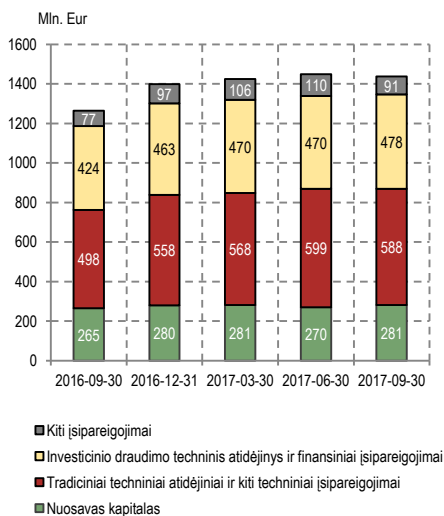
Šaltinis: Lietuvos bankas.

10 pav. Draudimo įmonių investicinio portfelio struktūra

Šaltinis: Lietuvos bankas.

11 pav. Draudimo įmonių nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų struktūra

Šaltinis: Lietuvos bankas.

3. ĮMONIŲ FINANSINĖS VEIKLOS REZULTATAI

Turtas ir investicijos

Draudimo įmonių ir turtas, ir investicijos nuosaikiai didėjo. Draudimo įmonių valdomas turtas 2017 m. trečiojo ketvirčio pabaigoje sudarė 1,438 mlrd. Eur. Šis rodiklis per tris ketvirčius išaugo beveik 3 proc. – 2016 m. pabaigoje draudimo įmonių valdomo turto balansinė vertė sudarė 1,399 mlrd. Eur. Gyvybės draudimo įmonių valdomo 873 mln. Eur turto didesnę dalį (54,7 %) sudarė draudėjų turtas, patikėtas valdyti įmonėms sudarius investicinio gyvybės draudimo sutartis. Įmonių investicijų (kartu su pinigais atsiskaitomosiose sąskaitose, neįtraukiant investicinio gyvybės draudimo lėšų) dalis turte ataskaitiniu laikotarpiu sumažėjo vienu procentiniu punktu ir sudarė 51,4 proc. viso draudimo įmonių valdomo turto.

Draudimo įmonės investicijų krypties nekeičia. Draudimo įmonės ir toliau prioritetą teikia sukauptų lėšų saugumui bei likvidumui – nepaisant 3,5 procentinio punkto padidėjusios investicijų į akcijas dalies (nuo 10 %, arba 66 mln. Eur 2016 m. rugsėjo 30 d., iki 13,5 %, arba 99 mln. Eur šių metų atitinkamą laikotarpį), didžiąją dalį visų investicijų (66,2 %, arba 489 mln. Eur) sudaro vyriausybės vertybiniai popieriai (VVP). Investicijų į VVP suma per šį laikotarpį išaugo 14 mln. Eur, arba 3 proc., o investicijų į įmonių obligacijas vertė padidėjo 3 mln. Eur – iki 60 mln. Eur. Reikšmingą investicinio portfelio dalį sudaro pinigai ir jų ekvivalentai – šiais metais jų dalis išaugo iki 9 proc., arba 69 mln. Eur (2016 m. rugsėjo 30 d. sudarė 6,7 %, arba 44 mln. Eur). Tebesitęsianti žemų palūkanų normų aplinka lemia, kad draudimo įmonės praktiškai nebeinvestuoja į terminuotuosius indėlius bankuose. Šių investicijų suma per metus sumažėjo net 88 proc. – visų draudimo įmonių terminuotųjų indėlių suma nesiekia 1 mln. Eur (nuo 6,6 mln. Eur 2016 m. rugsėjo 30 d. sumažėjo iki 818 tūkst. Eur šių metų atitinkamą laikotarpį).

Draudimo brokerių įmonių turtas, 2017 m. rugsėjo 30 d. duomenimis, sudarė 28,2 mln. Eur ir per metus išaugo beveik 14 proc. Didžiąją šių įmonių turto dalį (39 %) sudarė pinigai. Pinigai, laikomi atskiroje sąskaitoje, sudarė 2,8 mln. Eur ir gerokai viršijo tarpininkų įsipareigojimus draudimo įmonėms. Draudimo brokerių įmonės per metus į kasą ir atskiras sąskaitas surinko 108,1 mln. Eur draudimo įmokų ir jos buvo perduotos draudimo įmonėms.

Nuosavas kapitalas ir įsipareigojimai

Ataskaitiniu laikotarpiu draudimo įmonių nuosavas kapitalas išaugo 4 proc. ir sudarė 281 mln. Eur. Draudimo įmonių nuosavas kapitalas dėl pelningos įmonių veiklos padidėjo 35 proc., o ankstesnių laikotarpių nepaskirstytasis pelnas sudarė didžiąją nuosavo kapitalo dalį. 2017 m. rugsėjo 30 d. visų įmonių įstatinis kapitalas sudarė 91,5 mln. Eur ir per ataskaitinį laikotarpį nepasikeitė. Ataskaitiniu laikotarpiu viena ne gyvybės draudimo įmonė grąžino 10 mln. Eur subordinuotųjų įsipareigojimų paskolą, tad bendra draudimo įmonių turimų subordinuotųjų įsipareigojimų paskolų suma yra 3,5 mln. Eur.

2017 m. rugsėjo 30 d. įmonės buvo suformavusios 106,6 mln. Eur techninių atidėjinių, 4,4 proc. daugiau nei praėjusių metų pabaigoje. Techniniai atidėjiniai – teisės aktų nustatyta tvarka apskaičiuoti draudiko įsipareigojimai, atsirandantys iš draudimo, perdraudimo ar finansinių sutarčių, – draudimo veiklą vykdančioje įmonėje sudaro didžiąją visų įsipareigojimų dalį. Techniniai atidėjiniai, išskyrus investicinį gyvybės draudimo techninį atidėjinį ir finansinius įsipareigojimus, per metus išaugo 5,5 proc. – iki 585 mln. Eur. Ne gyvybės draudimo įmonių techniniai atidėjiniai padidėjo 8 proc. (iki 335,4 mln. Eur), gyvybės draudimo įmonių – 2,8 proc. (iki 730,3 mln. Eur). Nepaisant spartaus ne gyvybės draudimo rinkos augimo visus tris šių metų ketvirčius, draudimo įmonių balansiniams rodikliams nemenkos įtakos turėjo ir kai kuriose draudimo įmonėse tebesitęsiantys veiklos pertvarkymo procesai – techninių atidėjinių augimą sumažino vienos draudimo įmonės dalies transporto draudimo portfelio perdavimas Latvijoje veikiančiai draudimo įmonei, kai kartu su dalimi portfelio buvo perduota ir dalis įsipareigojimų.

Veiklos rezultatas

2017 m. rugsėjo 30 d. duomenimis, draudimo įmonės uždirbo 24 mln. Eur pelno – keturis kartus daugiau nei praėjusių metų atitinkamą laikotarpį. Gyvybės draudimo įmonių pelnas sudarė 17,2 mln. Eur, ne gyvybės draudimo įmonės uždirbo 7,1 mln. Eur ikimokestinio pelno. Palyginti su praėjusių metų to paties laikotarpio rezultatais, gyvybės draudimo įmonių pelnas išaugo 26 proc. Didelę įtaką gyvybės draudimo įmonių veiklos rezultatui turėjo investicinė veikla (pelnas – 14 mln. Eur). Šių metų trečiasis ketvirtis buvo pelningas visoms gyvybės draudimo įmonėms, o ne gyvybės draudimo įmonių rezultatai buvo nevienodi – dvi ne gyvybės draudimo įmonės dirbo pelningai, o likusios dvi patyrė nuostolį. Pastarųjų įmonių veiklos nuostolis sietinas su nuostolinga draudimo veikla, tačiau pažymėtina, kad, palyginti su praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu, šių įmonių patirtas nuostolis sumažėjo 2,5 karto.

Draudimo brokerių įmonių trijų ketvirčių veikla buvo pelninga, tarpininkavimo paslaugas teikiančios įmonės uždirbo 4,3 mln. Eur. Per šių metų tris ketvirčius, palyginti su praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu, uždirbtas pelnas išaugo 21 proc. Įmonių pardavimo pajamos sudarė 22,8 mln. Eur ir, palyginti su praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu, išaugo daugiau kaip 18 proc., o veiklos sąnaudos išliko beveik tokios pačios, ir tai lėmė didesnį šių metų pelną. Pelningai dirbo 82 iš 97 draudimo brokerių įmonių.

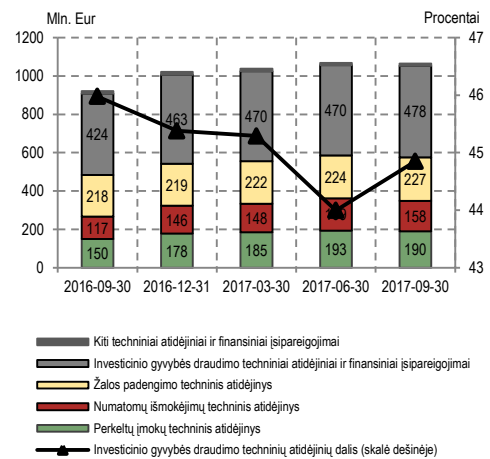
4. ĮMONIŲ KAPITALO REIKALAVIMŲ VYKDMAS

Draudimo įmonių kapitalo reikalavimų vykdymas

Visos draudimo įmonės vykdė mokumo atsargos reikalavimus.

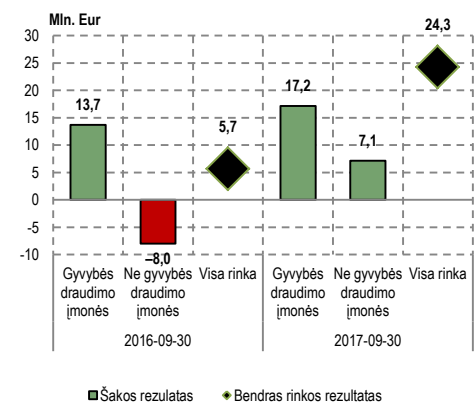
Apskaičiavus kapitalo poreikį ir įvertinus turimų nuosavų lėšų dydį, visos draudimo įmonės buvo mokios, t. y. turėjo pakankamai tinkamų nuosavų lėšų mokumo kapitalo reikalavimui ir minimalaus kapitalo reikalavimui padengti. 2017 m. rugsėjo 30 d. gyvybės draudimo įmonių mokumo rodiklis buvo 2,51, ne gyvybės – 1,48.

12 pav. Techninių atidėjinių struktūra

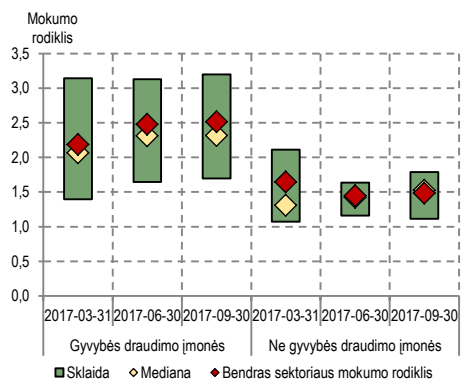
Šaltinis: Lietuvos bankas.

13 pav. 2017 m. rugsėjo 30 d. draudimo įmonių rezultatai

Šaltinis: Lietuvos bankas.

14 pav. Draudimo įmonių mokumo atsarga ir mokumo koeficientas

Šaltinis: Lietuvos bankas.

Draudimo brokerių įmonių kapitalo reikalavimų vykdymas

2017 m. rugsėjo 30 d. draudimo brokerių įmonių nuosavas kapitalas sudarė 17,1 mln. Eur, arba 20,6 proc. daugiau nei praėjusių metų atitinkamą laikotarpį. Įmonių minimalaus kapitalo reikalavimas yra 18 760 Eur, arba ne mažesnis kaip 4 proc. per metus draudimo brokerių įmonės gautų draudimo įmokų, mokėtinų draudikams. Ataskaitinę datą viena įmonė nevykdė minimalaus kapitalo reikalavimo, tačiau akcininkai priėmė sprendimą padidinti įstatinį kapitalą ir ištaisyti susiklosčiusią padėtį.

5. VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGA

Palyginti su 2017 m. antruoju ketvirčiu, gautų kreipimūsi skaičius padidėjo 35 proc. Lyginant minėtus laikotarpius pastebimas ir ženklus išnagrinėtų su draudikais kilusių ginčų skaičiaus padidėjimas: 2016 m. trečiąjį ketvirtį buvo išnagrinėta 70 ginčų, 2017 m. trečiąjį ketvirtį – 102 ginčai. Kaip ir ankstesniais laikotarpiais, iš visų 2017 m. trečiąjį ketvirtį Lietuvos banke gautų kreipimūsi dėl vartojimo ginčų daugiau kaip pusę (57 %) sudarė kreipimaisi, susiję su tarp vartotojų ir draudikų kilusiais ginčais (iš viso 113 kreipimūsi).

2017 m. trečiąjį ketvirtį Lietuvos bankas priėmė 54 sprendimus dėl ginčo esmės, tai yra 24 sprendimais daugiau nei 2016 m. trečiąjį ketvirtį. Išnagrinėjus ginčus iš esmės, 13 atvejų vartotojų reikalavimai buvo patenkinti, 8 atvejais – patenkinti iš dalies ir 33 atvejais vartotojų reikalavimai buvo pripažinti nepagrįstais (atmesti). Taigi, 39 proc. sprendimų dėl ginčo esmės buvo palankūs vartotojams, ir tai yra 12 proc. punktų daugiau nei 2016 m. trečiąjį ketvirtį. 12 Lietuvos banko nagrinėtų iš draudimo teisinių santykių kilusių vartojimo ginčų buvo išspręsti šalims pasiekus taikų susitarimą.

Daugiausia nagrinėtų vartojimo ginčų buvo kilę dėl ne gyvybės draudimo: turto, transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo ir kasko draudimo (ginčai dėl šių draudimo sutarčių vyraudavo ir ankstesniais laikotarpiais). Pastaruoju metu fiksuojamas dėl turto draudimo kylančių ginčų skaičiaus augimas. Pavyzdžiui, 2017 m. trečiąjį ketvirtį iš visų išnagrinėtų su draudikais kilusių vartojimo ginčų ginčai dėl turto draudimo sudarė 38 proc. ir tai yra 7 proc. punktais daugiau nei 2016 m. trečiąjį ketvirtį. Todėl vis dar aktualūs yra ginčai dėl įvykio pripažinimo nedraudžiamuoju pagal savanoriškojo draudimo (įskaitant ir turto draudimą) sutartis. Ankstesnėse apžvalgose jau ne kartą yra atkreiptas dėmesys į tai, kad savanoriškojo draudimo atvejais draudikai turi teisę nustatyti, kokie įvykiai pagal sutartį bus laikomi draudžiamaisiais, o kokie nedraudžiamaisiais, ir pagal tai apskaičiuoti vartotojo mokamos draudimo įmokos dydį. Todėl, jeigu savanoriškojo draudimo sutartyse yra aiškiai susitarta dėl teikiamos draudimo apsaugos ribų, tarp šalių kilę ginčai dėl įvykio pripažinimo nedraudžiamuoju iš esmės sprendžiami vadovaujantis šalių susitarimo sąlygomis.

Priedas. Pagrindiniai draudimo sektoriaus rodikliai

1 lentelė. Draudimo įmokos

Eil. nr.	Draudimo šaka	2015-09-30	2016-09-30	2017-09-30	Augimo tempas 2016 m.	Augimo tempas 2017 m.
		suma, mln. Eur			proc.	
1.	Gyvybės draudimas	157,45	153,33	164,92	-2,6	7,6
2.	Ne gyvybės draudimas	306,02	344,63	415,14	12,6	20,6
3.	Iš viso	463,47	497,96	580,06	7,4	16,5

Šaltinis: Lietuvos bankas.

2 lentelė. Išmokos

Eil. nr.	Draudimo šaka	2015-09-30	2016-09-30	2017-09-30	Augimo tempas 2016 m.	Augimo tempas 2017 m.
		suma, mln. Eur			proc.	
1.	Gyvybės draudimas	71,05	81,03	99,94	14,0	23,3
2.	Ne gyvybės draudimas	172,36	190,47	224,19	10,5	17,7
3.	Iš viso	243,41	271,50	324,13	11,5	19,4

Šaltinis: Lietuvos bankas.

3 lentelė. Pagrindiniai balanso ataskaitos straipsniai

Eil. nr.	Rodiklis	Gyvybės draudimo įmonės			Ne gyvybės draudimo įmonės		
		2016-09-30	2017-09-30	pokytis per metus	2016-09-30	2017-09-30	pokytis per metus
		suma, mln. Eur			proc.		
1.	Turtas	812,40	873,18	7,48	451,39	564,72	25,11
1.1.	Nematerialusis turtas	2,04	2,17	6,60	17,87	19,24	7,68
1.2.	Investicijos	342,59	336,73	-1,71	277,25	333,10	20,15
1.2.1.	Žemė, pastatai ir kitas nekilnojamas turtas	0,25	0,26	0,47	15,00	14,68	-2,14
1.2.2.	Nuosavybės vertybiniai popieriai	35,97	42,33	17,67	30,06	56,73	88,71
1.2.3.	Skolos vertybiniai popieriai	300,81	287,36	-4,47	231,13	261,00	12,92
1.2.4.	Indėliai kredito įstaigose	5,53	0,61	-88,90	1,06	0,20	-80,73
1.2.5.	Kitos investicijos	0,03	6,17	0,00	0	0,49	0,00
1.3.	Gyvybės draudimo, kai investavimo rizika tenka draudėjui, investicijos	423,77	477,97	12,79	0	0	0,00
1.4.	Kitos turto pozicijos	44,00	56,31	27,97	156,27	212,38	35,90
1.4.1.	Pinigai ir pinigų ekvivalentai	21,27	33,87	59,26	23,13	34,81	50,48
2.	Savininkų nuosavybė ir įsipareigojimai	812,40	873,18	7,48	451,39	564,72	25,11
2.1.	Kapitalas ir rezervai	134,96	129,99	-3,69	129,77	151,30	16,59
2.2.	Techniniai atidėjiniai	666,30	730,33	9,61	255,38	335,35	31,31
2.3.	Kitos įsipareigojimų pozicijos	11,14	12,87	15,53	66,24	78,07	17,87

Šaltinis: Lietuvos bankas.

4 lentelė. Pagrindiniai pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaitos straipsniai

Eil. nr.	Rodiklis	Gyvybės draudimo įmonės			Ne gyvybės draudimo įmonės		
		2016-09-30	2017-09-30	pokytis per metus	2016-09-30	2017-09-30	pokytis per metus
		suma, mln. Eur		proc.	suma, mln. Eur		proc.
1.	Pajamos iš draudimo veiklos	102,78	111,34	8,33	185,29	251,03	35,47
2.	Draudimo išmokų sąnaudos	-49,11	-58,46	19,03	-122,48	-162,39	32,59
3.	Techninių atidėjinių, neįtrauktų į kitus straipsnius, pasikeitimas	-32,49	-24,64	-24,14	-0,07	1,42	-
4.	Grynosios veiklos sąnaudos	-24,69	-26,50	7,34	-71,26	-85,44	19,91
5.	Pelnas (nuostoliai) iš investicijų	15,90	14,01	-11,89	3,12	3,76	20,42
6.	Kitos veiklos rezultatas	1,28	1,41	10,03	-2,61	-1,23	-
7.	Ataskaitinio laikotarpio rezultatas prieš apmokestinimą	13,68	17,16	25,41	-8,00	7,13	-
8.	Pelno mokestis	0,25	-0,13	-150,65	0,10	-1,70	-
9.	Ataskaitinio laikotarpio rezultatas	13,94	17,03	22,21	-7,90	5,43	-

Šaltinis: Lietuvos bankas.

5 lentelė. Pagrindiniai draudimo brokerių įmonių veiklos rodikliai

Eil. nr.	Rodiklis	2015-09-30	2016-09-30	2017-09-30	Augimo tempas 2016 m.	Augimo tempas 2017 m.
		suma, mln. Eur			proc.	
1.	Sudarytos draudimo sutartys, vnt.	1 104 093	1 234 663	1 377 963	11,8	11,6
2.	Pardavimo pajamos	25,94	29,28	34,14	12,8	16,6
3.	Ataskaitinio laikotarpio rezultatas	2,71	3,57	4,33	31,6	21,3

Šaltinis: Lietuvos bankas.